

Sygn. akt II Ca 288/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Alicja Chrzan

SO Piotr Rajczakowski

Protokolant: Agnieszka Ingram

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2013 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. P.**

przeciwko **Zakładowi (...) Spółce z o.o. w B.**

o zapłatę i ustalenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie

z dnia 18 lutego 2013 r., sygn. akt I C 775/12

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Dzierżoniowie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie w sprawie I C 775/12 oddalił powództwo J. P. przeciwko Zakładowi (...) Spółce z o.o. w B. o zapłatę 4.500,00 zł (pkt I) oraz zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 600,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Sąd Rejonowy ustalił, że na podstawie umowy z 30 grudnia 2009 r. zawartej z Gminą B.Zakład (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B.zobowiązał się do zamiatania, odśnieżania i usuwania oblodzeń oraz świadczenia ogólnych usług gospodarki odpadami w zakresie utrzymania czystości dróg gminnych na terenie tej Gminy w okresie od 01 stycznia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku.

W ramach tej umowy pozwana Spółka miała między innymi obowiązek sprzątać na całej długości chodniki na ulicy (...) w B.. W pierwszych dniach maja 2011 roku miały miejsce obfite opady śniegu. W dniu 04 maja 2011 roku po godzinie 5.00 rano, powód J. P. wyszedł z domu i udał się do piekarni. Powód szedł chodnikiem na ulicy (...) w B.. W pewnym momencie poślizgnął się i upadł na chodnik. W wyniku tego zdarzenia uszkodził sobie mały palec lewej dłoni.

Chodniki na ulicy (...) nie było wówczas odśnieżone, a ich nawierzchnia była śliska.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał powództwo za bezzasadne, z uwagi na brak legitymacji biernej pozwanej spółki. Wskazał, że kwestie utrzymania czystości na chodnikach reguluje ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w brzmieniu obowiązującym w dacie wypadku powoda (tekst jednolity - Dz.U. z 2005 roku, Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych w brzmieniu obowiązującym w tej dacie (tekst jednolity – Dz.U. z 2007, Nr 19, poz. 115 z późn. zm.) Zgodnie z przepisem art. 19 ust 2 pkt 2 ustawy o drogach publicznych zarządcą dróg publicznych są dla dróg gminnych jest wójt (burmistrz, prezydent miasta). Z kolei art. 20 pkt 4 tej ustawy stanowi, że do zarządcy drogi należy w szczególności obowiązek utrzymania w czystości nawierzchni dróg i chodników. Na podstawie art. 5 ust. 1 pkt. 4 zd. 1 ustawy o utrzymaniu czystości, właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości. Sąd Rejonowy wyjaśnił, że obowiązek zarządzania drogami i jego zakres są określone ustawowo, wobec czego zarządca drogi nie może co do zasady zwolnić się z tego obowiązku w drodze czynności prawnej i przenieść odpowiedzialności za realizację tego obowiązku na inny podmiot. W przypadku więc przekazania przez zarządcę dróg publicznych innemu podmiotowi obowiązków dotyczących utrzymania w należytym stanie dróg publicznych, nie następuje zwolnienie zarządcy takich dróg z odpowiedzialności za skutki nie wywiązania się z tego obowiązku. Z drugiej strony, podmiot któremu powierzono w drodze umowy obowiązek utrzymania we właściwym stanie drogi publicznej nie staje się odpowiedzialny względem innych osób za skutki niedopełnienia tegoż obowiązku. Zawarcie bowiem takiej umowy kreuje stosunek zobowiązaniowy jedynie między stronami tej umowy, a nie stosunek prawny skuteczny względem innych osób. Z tego też powodu, w wypadku powierzenia przez zarządcę drogi publicznej obowiązku sprzątnięcia tej drogi innemu podmiotowi, za niewykonanie tego zobowiązania podmiot ten odpowiada jedynie w stosunku do tego zarządcy na podstawie przepisu art. 471 kc, a nie w stosunku do osób trzecich. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy oznacza to, że strona pozwana na podstawie umowy z dnia 30 grudnia 2009 roku nie przyjęła na siebie, skutecznego względem nie tylko zarządcy dróg gminnych, ale i osób trzecich, obowiązku utrzymania w należytym stanie tych dróg publicznych. Tym samym jej zaniedbań w tym zakresie nie można rozpatrywać w aspekcie odpowiedzialności deliktowej, albowiem nie ciążył na niej obowiązek względem wszystkich innych podmiotów, w tym także powoda, utrzymania tych dróg publicznych w należytym stanie. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

Powyższe orzeczenie zaskarżył powód zarzucając :

- 1. naruszenie art. 5 ust. 2 pkt 4 ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zw. z art. 429 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, wskutek uznania, że pozwana nie jest odpowiedzialna wobec powoda za szkodę związaną ze zdarzeniem z dnia 04 maja 2011 r.,**
- 2. naruszenie art. 415 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie wskutek uznania, że działania pozwanego nie stanowią naruszenia obowiązku powszechnego, ciężącego na nim względem innych podmiotów – użytkowników dróg i chodników na terenie B..**

Wskazując na powyższe powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Dzierżoniowie do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył :

Apelacja okazała się uzasadniona.

Choć Sąd Rejonowy zasadnie powołał się na przepisy ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu w czystości i porządku w gminach oraz ustawy z 21 marca 1985r. o drogach publicznych, niemniej jednak błędnie przyjął brak istnienia po stronie pozwanej legitymacji biernej. Chybiony jest pogląd wyrażony w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w świetle którego Gmina, jako zarządca drogi na której doszło do upadku powoda, nie może przenieść swojego obowiązku dotyczącego utrzymania w należyтым stanie dróg publicznych na inny podmiot.

Przedłożona do akt sprawy umowa nr (...)zawarta pomiędzy Gminą B.(zamawiającym) a Zakładem (...) spółką z o.o.w B.(wykonawcą) wskazuje, że wykonawca zobowiązał się do wykonywania przedmiotu umowy od dnia 01 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. obejmującego sprzątnięcie ulic (zamiatanie, odśnieżanie i usuwanie oblodzeń) oraz ogólnych usług gospodarki w zakresie utrzymania czystości dróg gminnych – letnie i zimowe utrzymanie dróg na terenie Gminy B.(§ 1 pkt 1 umowy). Jak wynika z załącznika nr 3 do w/w umowy oraz co ustalił Sąd I instancji ulica (...), na której powód doznał urazu, była objęta w/w obowiązkami.

Trafnie zarzucił skarżący, Sąd Rejonowy przy ocenie legitymacji procesowej pozwanej spółki pominął przepis art. 429 k.c., w świetle którego osoba powierzająca wykonanie czynności drugiemu jest odpowiedzialna za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, **chyba że** nie ponosi winy w wyborze albo **że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.**

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie istnieją żadne przeszkody ku temu, aby jednostka samorządu terytorialnego swój ustawowy obowiązek utrzymania nawierzchni dróg i chodników, na podstawie umowy, przekazała wyspecjalizowanemu przedsiębiorcy, zawodowo trudniącemu się taką działalnością. Na taką też okoliczność powoływał się powód w treści pozwu. Kwestia ta zdaje się nie budzić wątpliwości również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, gdzie wskazuje się, że Przedsiębiorstwo (...)może zwolnić zarządcę nieruchomości od określonych w ustawie jego obowiązków jedynie w przypadku umownego powierzenia temu przedsiębiorstwu przez zarządcę nieruchomości wykonywania tych czynności w zakresie utrzymania czystości i porządku, do jakich sam jest zobowiązany (vide : wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1976 r., II CR 283/76, LEX nr 7840, wyrok Sądu Najwyższego z 05 sierpnia 2005 r., II CK 595/04, LEX nr 345503). Podstawą prawną do rozpatrzenia istnienia deliktowej odpowiedzialności strony pozwanej, którą niesłusznie a priori zakwestionował Sąd I instancji, jest właśnie art. 429 k.c. Przyjęcie poglądu wyrażonego w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, prowadziłyby zaś do sytuacji w której gmina (lub inna jednostka samorządu terytorialnego) nie byłaby uprawniona do powierzenia czynności w tym zakresie żadnemu innemu podmiotowi.

Oddalenie powództwa z uwagi na niezasadne przyjęcie braku legitymacji biernej strony pozwanej spowodowało nierozpoznanie przez Sąd Rejonowy istoty sprawy. Tym samym zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd merytorycznie rozpoznał żądanie powoda, w szczególności ustalił czy w dacie zdarzenia opisanego w treści pozwu strona pozwana należycie wykonywała swoje obowiązki w zakresie dbałości o należyte utrzymanie drogi, na której doszło do wypadku. Po przesądzeniu tej kwestii ocenił zasadność żądania powoda o zapłatę zadośćuczynienia.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania w oparciu o art. 386 § 4 k.p.c.